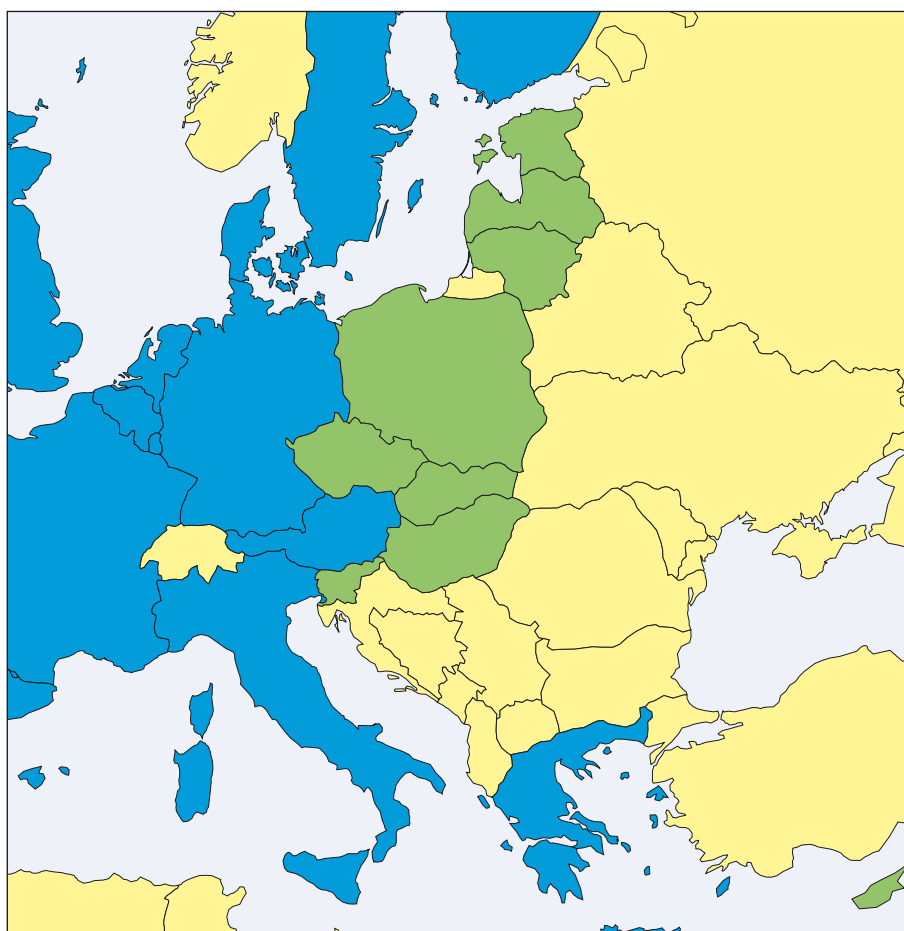

RAPPORT

8 • 2004

EU-utvidgningen och skogsindustrin

- En analys av skogsindustrins betydelse
för de nya medlemsländernas ekonomier

Stefan Karlsson och Jenny Malmhäll

© Skogsstyrelsen april 2004

Författare

*Stefan Karlsson, Skogsstyrelsen
Jenny Malmhäll, Skogsstyrelsen*

Papper

brilliant copy

Tryck

JV, Jönköping

Upplaga

150 ex

ISSN 1100-0295
BEST NR 1734

Skogsstyrelsens förlag
551 83 Jönköping

Innehåll

Sammanfattning	1
Inledning	2
De nya medlemsländernas ekonomier och tillväxtförutsättningar	3
Välståndet i de nya medlemsländerna	4
Utrikeshandeln i de nya medlemsländerna	5
Utrikeshandel av skogsprodukter	6
Inhemsk produktion av skogsprodukter	9
Bilaga 1	12
Bilaga 2	13
Bilaga 3	15
Referenser	16

Sammanfattning

Den första maj 2004 utvidgas EU med tio nya medlemsländer. De nya medlemmarna är: Estland, Lettland, Litauen, Polen, Tjeckien, Slovakien, Ungern, Slovenien, Malta och Cypern.

I jämförelse med Sverige är de tio nya medlemsländernas ekonomier små, lågt utvecklade och välståndsmässigt svaga. Polen utmärker sig dock genom dess stora ekonomi som inom en snar framtid kommer att vara större än Sveriges. De nya ländernas välstånd kommer inte att nå upp till EU genomsnittet inom de närmaste 50 åren. EU-medlemskap innebär deltagande i EU:s inre marknad med ökad frihandel och stärkt konkurrens. Detta betyder prispress och välfärdsvinster för konsumenterna. En annan konsekvens är företagskoncentration inom branscher med stordriftsfördelar. Tillträde till EU:s inre marknad kommer att minska exportberoendet som i nuläget är stort. Med undantag för Tjeckien har länderna en negativ handel med varor och tjänster. Denna negativa nettohandel väntas fortgå då importen är viktig för uppbyggnad av infrastruktur och näringsliv.

Ur ett skogligt och skogsindustriellt perspektiv är länderna generellt sett små. Endast Polen är jämförbart med Sverige, med 70 % av Sveriges totala virkesförråd. Polen är det enda land bland de nya medlemsländerna som på allvar kan komma att konkurrera med Sverige på den internationella skogsindustrimarknaden, men först på längre sikt. Anledningen är att Polen har en egen skogsindustri som de kan förse med egen skogsråvara som i sin tur förmår leverera skogsindustriprodukter till den stora inhemska marknaden (38 miljoner invånare). I stort importerar man endast pappersmassa. Polen har ett stort och växande virkesförråd och ett strategiskt läge mitt i Europa vilket tillsammans med en växande inhemska marknad betyder ökade utländska investeringar och på sikt en konkurrenskraftig skogsindustri som i framtiden kan konkurrera med omvärlden.

Skogsindustrin är viktig framför allt för Estlands och Lettlands ekonomier. Eftersom skogsindustrin är av betydelse för de baltiska ländernas ekonomier kommer en specialisering att ske inom delar av denna sektor. Små virkesförråd sätter dock en begränsning för hur stora de kan bli på den internationella skogsindustrimarknaden. Till skillnad från de baltiska länderna har Tjeckien en väl utvecklad industri och ett kraftigt överskott i handeln med varor och tjänster, men endast ett litet överskott i handeln med skogsprodukter. Därför kan man sluta sig till att nationella och internationella investerare i första hand kommer att satsa på andra sektorer än den skogsindustriella. Utvecklingen av skogsindustrin för Slovenien, Slovakien, Ungern och Polen antas ligga i ungefärlig samma fas som Tjeckien. De kan till viss del förädla skogsråvaror och producera exempelvis papper. Produktionen går dock till inhemska konsumtion, mycket lite exporteras.

Tillträdet till EU:s inre marknad, kan medföra både risker och möjligheter. Risken kan vara att dessa länders skogsproduktion av mer förädlade varor inte är och blir tillräckligt effektiv och att de därför blir utkonkurrerade. Lettland och Estland är ganska ensamma om att exportera massaved och de löper därför inte samma risk för utslagning inom denna bransch. Sammantaget för alla medlemsländer innebär utvidgningen stora möjligheter till ekonomisk tillväxt, tack vare en större marknad och ett ökat intresse bland utländska investerare.

Inledning

Den 1 maj 2004 kommer EU att utvidgas med tio nya medlemsländer. Detta är ett av EU:s största projekt någonsin och kommer att innebära stora möjligheter men även problem. EU:s betydelse för omvärlden kommer att växa, bl.a. eftersom befolkningmängden ökar med nära 75 miljoner invånare. Efter en lång tids förhandling togs beslutet om utvidgningen av EU:s regeringschefer vid Europeiska rådets möte i Köpenhamn i december 2002. De tio nya medlemsländerna är: Estland, Lettland, Litauen, Polen, Tjeckien, Slovakien, Ungern, Slovenien, Malta och Cypern.

När Berlinmuren föll föddes hoppet för dessa nya medlemsländer att kunna utvecklas till fungerande demokratier och mer ekonomiskt välmående länder. Men utvecklingen tog aldrig någon riktig fart, en av flera orsaker var de mentala murar mot väst som fortfarande existerade. Idag, femton år senare, har länderna kommit en bra bit på väg med att bygga upp demokratiska institutioner och ökat välstånd. Fortfarande brottas dock länderna med bl.a. hög arbetslöshet, ett ineffektivt jordbruk och oförmåga att förädla sina råvaror. Tack vare den förestående utvidgningen hoppas man återigen att ekonomin ska ta ny fart genom investeringar från utlandet och tillträde till EU:s inre marknad.

Syftet med denna studie är att kort beskriva och jämföra de nya medlemsländernas ekonomier i allmänhet och skogsindustri sektorer i synnerhet. I jämförelsen tas även Sverige med i syfte att identifiera hur den svenska ekonomin och skogsindustrin ser ut i förhållande till de nya medlemsländerna.

Följande frågeställningar har legat till grund för studien:

- Hur starka är de nya länderna ekonomiskt och hur ekonomiskt utvecklade är de?
- Hur viktig är skogsindustrin för respektive lands ekonomi och hur ser utrikeshandeln inom skogssektorn ut?

Underlaget till studien bygger på data inhämtat från databaser från Världsbanken, FAOSTAT och EUROSTAT. Viss bearbetning av data har utförts.

De makroekonomiska variablerna som används vid jämförelser av ländernas ekonomier är bruttonationalprodukt, BNP och bruttonationalprodukten räknat per invånare, BNP per capita. Dessa variabler har tagits med eftersom de är de mest grundläggande för en förståelse av hur en ekonomi ser ut. Studiens begränsade omfattning har medfört att andra variabler uteslutits. Av de skogsindustri variabler som tagits med har inriktningen varit mot utrikeshandel, dvs., export och import, samt inhemsk produktion. Orienteringen har varit mot ekonomiska värden och inte kvantiteter eftersom en sådan studie redan har gjorts (se Rapport 10, 2003, Skogsstyrelsen). Bristen på data har delvis varit en begränsning.

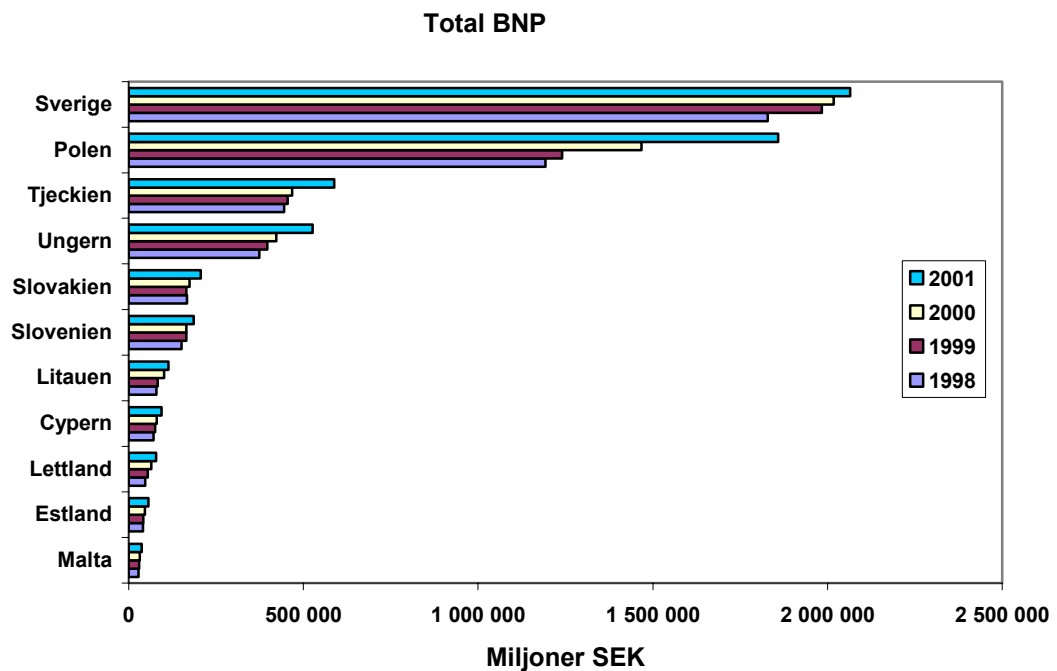
Kvaliteten på insamlad data har i vissa fall vållat problem. För de flesta variabler har värden för 4-5 år samlats in. Vissa av dessa årsvärden har ibland avvikit markant från varandra och därmed valts bort. En förklaring till spridningen i de värden som visas är att samtliga värden har räknats om från dollar eller euro till

svenska kronor. Valutakursen för respektive år kan med andra ord förklara vissa svängningar. Fortfarande kan det dock förekomma mycket stora spridningar för vissa variabler och länder. Läsaren bör därför ha i åtanke vid avläsning av figurerna att en viss felmarginal kan finnas.

De nya medlemsländernas ekonomier och tillväxtförutsättningar

Storleken på ett lands ekonomi, mätt som totala BNP, är viktig att studera då man vill skapa sig en uppfattning om vilken roll ett land kan komma att spela på den internationella marknaden.

Sveriges ekonomi är större än de nya medlemsländerna, trots att befolkningmängden är relativt sett liten. Inte helt överraskande, mot bakgrund av dess stora befolkning, är Polens ekonomi betydligt större än de övriga nya medlemsländerna. I en inte alltför avlägsen framtid kommer Polen att gå om och få en betydligt större ekonomi än Sverige vilket talar för att det främst är den polska marknaden, bland de nya medlemsländerna, som kommer att vara intressant för internationella investerare och exportörer.

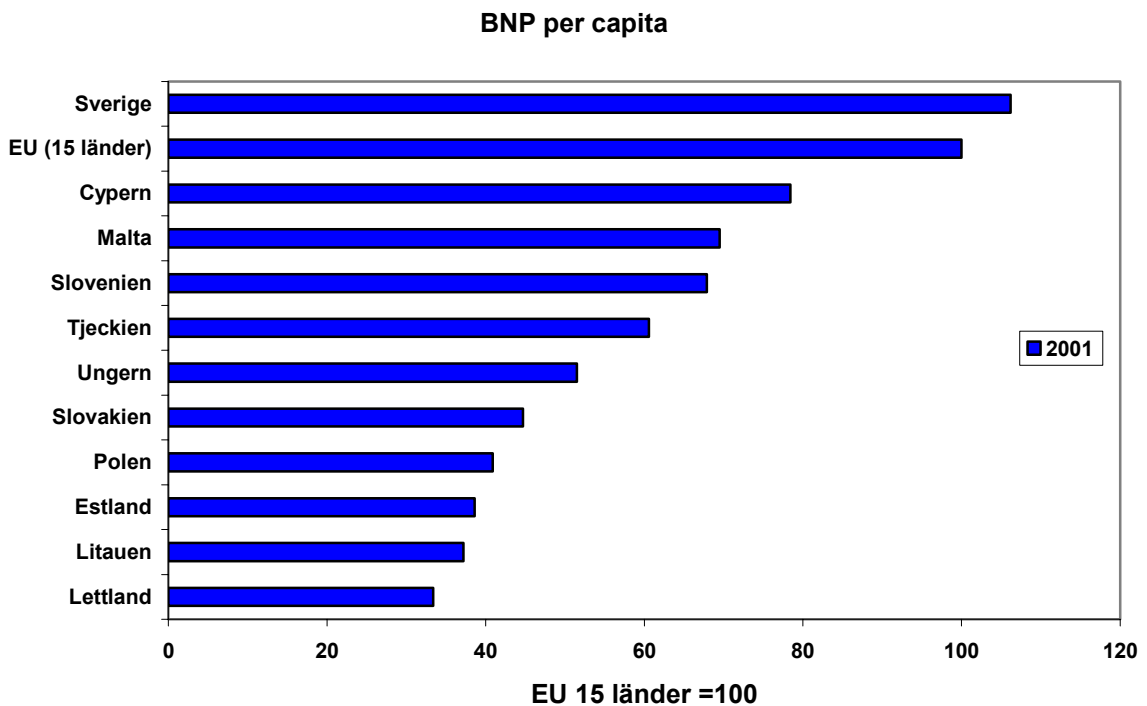
Figur 1. Ländernas totala BNP i miljoner svenska kronor.

Stabila politiska, sociala och ekonomiska institutioner är en viktig förutsättning för ekonomisk tillväxt. Ju högre grad av stabilitet ett land har, desto större blir dess förmåga att locka till sig utländska investerare. Investeringar som medför introducering av ny teknologi, som i förlängningen ger en mer kostnadseffektiv och högfördälad produktion. Tack vare EU-medlemskapets krav på stabilitet inom de politiska, sociala och ekonomiska områdena, kan därför de nya medlemsländerna förväntas få en högre tillväxt i ekonomin, än de länder som fortfarande står utanför EU.

När den ekonomiska tillväxten ökar i ett land får det två olika effekter. Dels stiger befolkningarnas inkomster vilket förändrar konsumtionsmönstren. Detta betyder en ökad och förändrad konsumtion av varor och tjänster, mer i paritet med konsumtionsmönster i andra västeuropeiska länder. En annan yttring av ökad tillväxt är den strukturomvandling som sker med minskad jordbrukssektor, större tjänstesektor och minskande men mer utvecklad industrisektor.

Välståndet i de nya medlemsländerna

Välståndet i en ekonomi kan mätas med olika välfärdsått. BNP per capita är ett sätt att mäta välståndet i ett land, och anger storleken på detta välstånd räknat per invånare. Ett högt BNP per capita betyder att landet oftast har en mer utvecklad ekonomi där tjänstesektorns andel är hög, industrisektorn minskande och jordbrukssektorn är relativt sätt liten. Ett annat karaktärsdrag är en högutbildad arbetskraft samt en kapitalintensiv industri, dvs. den kräver stora investeringar.

Figur 2. Anger välståndet i de nya medlemsländerna i BNP per capita. Tabellen är indexerad till de nuvarande 15 EU-länder, vars genomsnittliga värde av BNP per capita är 100.

Polen och de baltiska länderna är lågt utvecklade sett utifrån BNP per capita. Men Polens stora inhemska marknad gör att en liten ökning i BNP per capita skulle få en större genomslagskraft än en ökning av BNP per capita i de baltiska länderna.

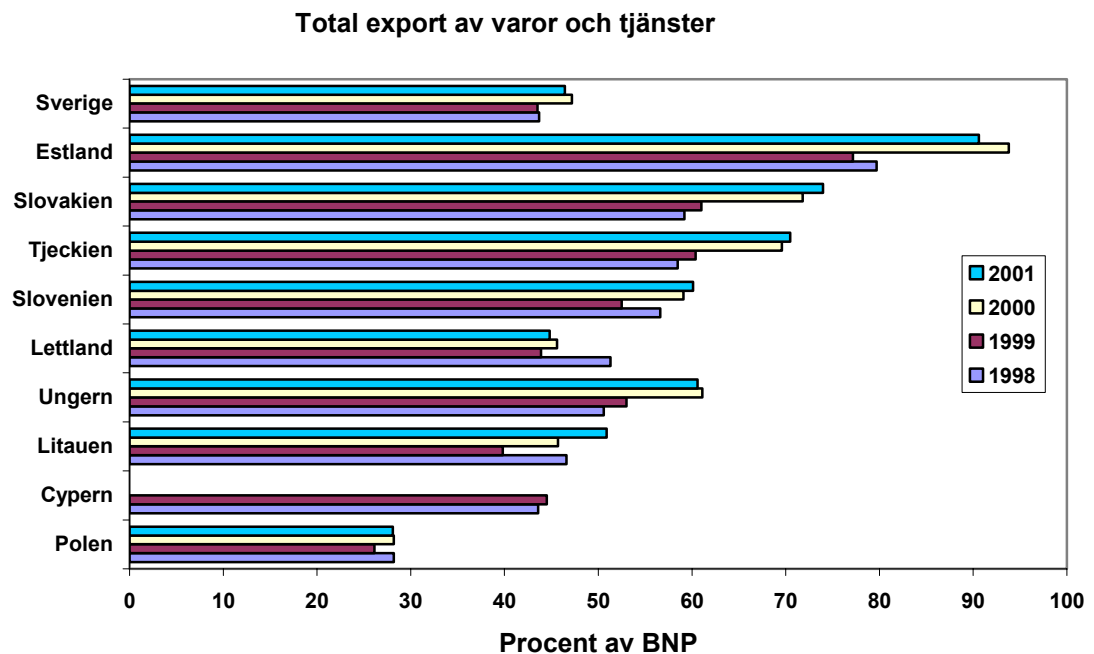
Hur kommer framtiden att se ut för de nya medlemsländerna? Enligt scenarier utförda inom UNECE, ett underorgan till FN, kommer de *inte* inom de närmaste 50 åren nå upp till en BNP per capita i paritet med medelvärdet för de nuvarande

medlemsländerna. De länder som kommer att ha störst tillväxttakt, är de som idag har låg BNP per capita.

Utrikeshandeln i de nya medlemsländerna

Vid inträdet i EU kommer de tio nya länderna att omfattas av EU:s inre marknad, vilket bl.a. betyder förenklade tullregler och transportservice. Med stor sannolikhet kommer deltagande i EU:s inre marknad att resultera i samhällsekonomiska vinster för de nya medlemsländerna i synnerhet, men även för de nuvarande medlemsländerna. Antalet produkter och säljare ökar vilket medför stärkt konkurrens och prispress på varor och tjänster och därmed en välfärdsökning för konsumenterna. Ett öppnande av marknader inom branscher där stordriftsfördelar existerar leder dock till en process i motsatt riktning, dvs. en koncentrationsprocess där antalet företag och produkter i varje land minskar. Tillverkningskostnaden per enhet kommer därmed att sänkas, vilket i sig resulterar i lägre priser på varor och välfärdsvinster för konsumenter.

Om man överför ovanstående resonemang på skogsindustrin så skulle ett deltagande på EU:s inre marknad med frihandel leda till ökad och förändrad efterfrågan av skogsprodukter. Man kan tala om två processer. Dels hårdnar konkurrensen generellt vilket resulterar i utslagning av mer ekonomiskt ineffektiva skogsindustrier. Dessutom sker en utveckling mot ökad koncentration av och större enheter inom skogsindustri företag, eftersom stordriftsfördelar är något som kännetecknar och främjar skogsindustrierna, i synnerhet massa- och pappersindustrin.

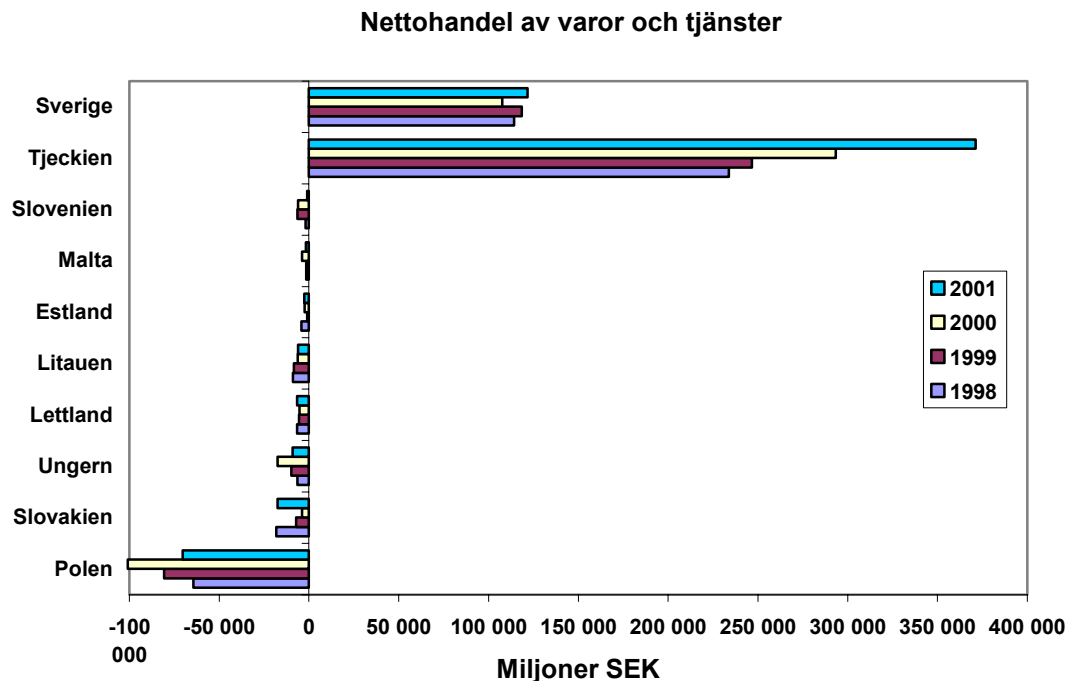

Figur 3. Den totala exporten av varor och tjänster räknat i procent av BNP

De flesta medlemsländer är i större eller mindre utsträckning exportberoende. En av flera förklaringar till detta är att de är små ekonomier med en liten befolkning och marknad för avsättning av varor och tjänster. Små och exportberoende länder är mer sårbara för internationella konjunktursvängningar. Dessa länder kommer

därför att gynnas av en internationell marknad präglad av frihandel. Att ingå i EU och få tillgång till hela EU:s inre marknad skulle därför främja och stabilisera dessa länders export och mildra den sårbarhet som finns idag. Polens, relativt sett, mindre exportandel förklaras av att de har stor befolkning och, i absoluta värden, stor inhemsk marknad för avsättning av varor och tjänster.

På längre sikt är det viktigt att ett land har en handel i balans, dvs. exportvärdet är lika med importvärdet. En negativ handel med omvärlden måste finansieras genom upplåning i utlandet vilket genererar amorteringar och räntekostnader som kan hämma investeringar och andra tillväxtfrämjande åtgärder. Huvudmålet för ländernas handelspolitik borde därför vara att verka för en positiv handelsbalans. Detta mål nås genom att lyfta fram de komparativa fördelarna, dvs. specialisera där man har kostnadsfördelar gentemot omvärlden.

Figur 4. Nettohandeln, dvs. export minskat med import, av varor och tjänster i miljoner svenska kronor.

Med undantag för Tjeckien, importerar samtliga nya medlemsländer mer än de exporterar. En förklaring till detta är att de befinner sig i en strukturomvandling och därför importeras till stora värden för uppbyggnad av infrastruktur och näringsliv. I Tjeckien finns redan många tillverkningsindustrier, såsom maskin- och biltillverkning, de behöver därför inte importera i lika stor omfattning.

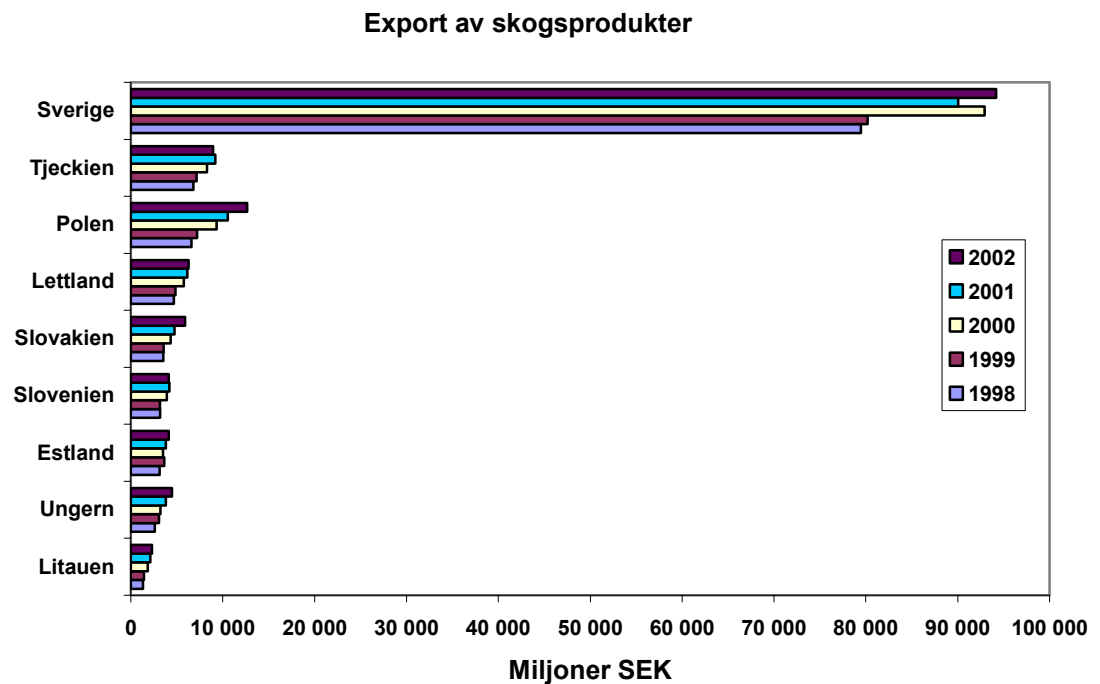
Utrikeshandel av skogsprodukter¹

För att skapa sig en uppfattning av hur framträdande de nya medlemsländerna är på den internationella marknaden för skogsprodukter är exportvärdet för dessa ett viktigt mått. Sverige har tillsammans med Finland och Tyskland och näst efter

¹ För definition av skogsprodukter se bilaga 1.

Kanada och USA det största exportvärdet internationellt. Inget av de nya medlemsländerna exporterar skogsprodukter för betydande värden.

Bortsett från Polen kommer inget av de här länderna att kunna växa och konkurrera i nämnvärd omfattning med omvärlden eftersom de har relativt liten råvarupotential i form av små virkesförråd. Endast Polen är jämförbart med Sverige, med ett sammanlagt virkesförråd motsvarande 70 % av Sveriges totala virkesförråd. Däremot kan de stärkas ekonomiskt och höja exportvärdet genom att i större utsträckning än idag förädla råvarorna. Allmänt kan sägas att länderna exporterar rundvirke och importerar förädlade skogsprodukter, exempelvis papper.

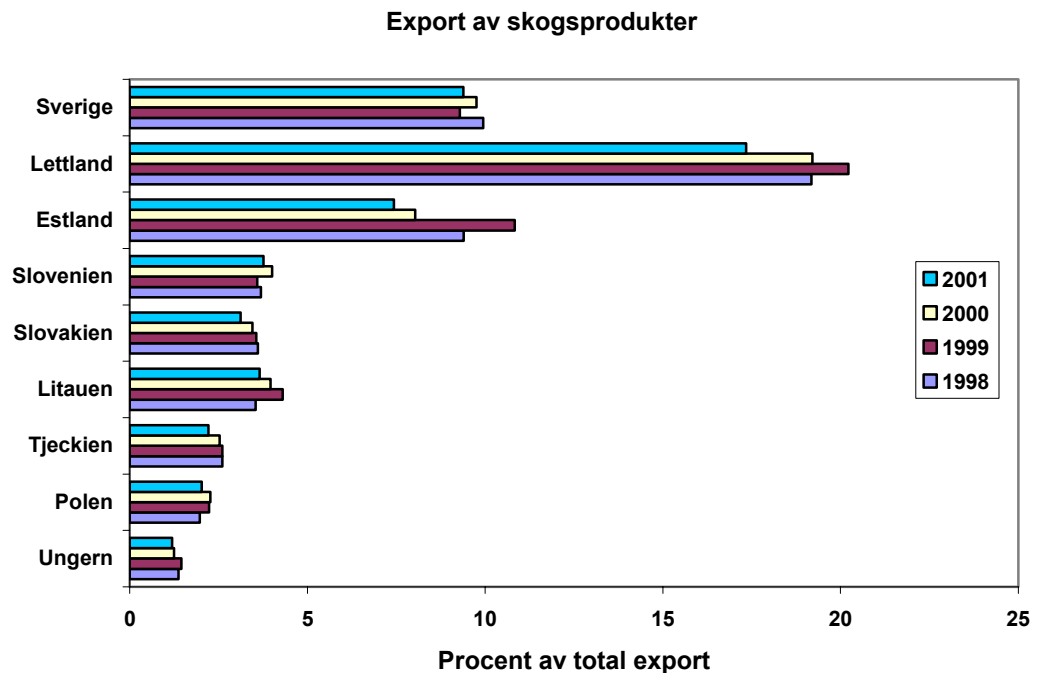

Figur 5. Den totala exporten av skogsprodukter i miljoner svenska kronor.

Även om länderna, med undantag för Polen, inte kommer att utvecklas till stora skogsnationer med internationellt betydande export, så kan ändå exporten av skogsprodukter vara viktig för ett lands ekonomi, i jämförelse med den totala exporten. Så är fallet med Lettland där 20 % av den totala exporten består av skogsprodukter. Detta gör Lettland starkt beroende av, och sårbar för, den internationella konjunkturen för skogsprodukter. Även för Estland spelar exporten av skogsprodukter en stor roll i den totala exporten. Att Sverige inte är lika sårbara för den internationella marknaden, trots att exporten av skogsprodukter är stor, beror på en större diversitet i ekonomin. En mer diversifierad ekonomi innebär fler sektorer som bidrar till exporten.

Då Estlands och Lettlands export av skogsprodukter har så stor andel av det totala exportvärdet är det inom denna sektor, och främst på råvaruexport, där de idag har sin styrka och komparativa fördelar. Ländernas handelspolitik kommer förmodligen att inriktas mot en ökad förädlingsgrad och export av skogsprodukter. Avgö-

rande för överlevnaden inom branschen, och för tillväxten i ekonomin, är att länderna lyckas specialisera sig på en produkt, och därmed skapa sig komparativa fördelar gentemot den internationella marknaden. Klarar de uppgiften, kan de bli konkurrenter med Sverige, men bara på vissa områden. De kommer förmodligen inte att uppnå den bredd av konkurrenskraftiga skogsprodukter som Sverige har. Den förhållandevis knappa inhemska råvarutillgången sätter gränser för hur stora skogsnationer länderna blir internationellt sett. För Tjeckien kommer motsatt scenario att följa. Eftersom de har ett stort handelsöverskott i sin totala export, men endast ett marginellt överskott i export av skogsprodukter, antas Tjeckien ha komparativa fördelar när det gäller annan produktion än den inom skogsindustrin. Polen har gjort medvetna satsningar för att öka skogsarealen i landet. Inom 25 år ska 700 000 hektar jordbruksmark vara återbeskogad. Detta tillsammans med en stort positivt årlig överskott i virkesbalansen medför att Polen är det enda land som har råvarupotential att konkurrera med Sverige. Polen har en handel i balans både när det gäller skogsråvaror och mer förädlade skogsprodukter, med undantag för pappersmassa där importen är stor. Detta förklarar varför det blir ett negativt nettohandelsvärde i (se figur 5). Polens gynnsamma geografiska läge med närhet till de stora västeuropeiska marknaderna gör landet attraktivt för utländska investeringar. Sammantaget innebär detta att Polen har stora möjligheter att tillskansa sig komparativa fördelar inom mer förädlad skogsindustri och på allvar konkurrera med Sverige och övriga stora skogsnationer. Med tanke på landets ekonomiska utgångsläge idag kommer det dock att ta lång tid, kanske 20-25 år, innan Polen har kommit ifatt utvecklingen hos andra stora skogsnationer.

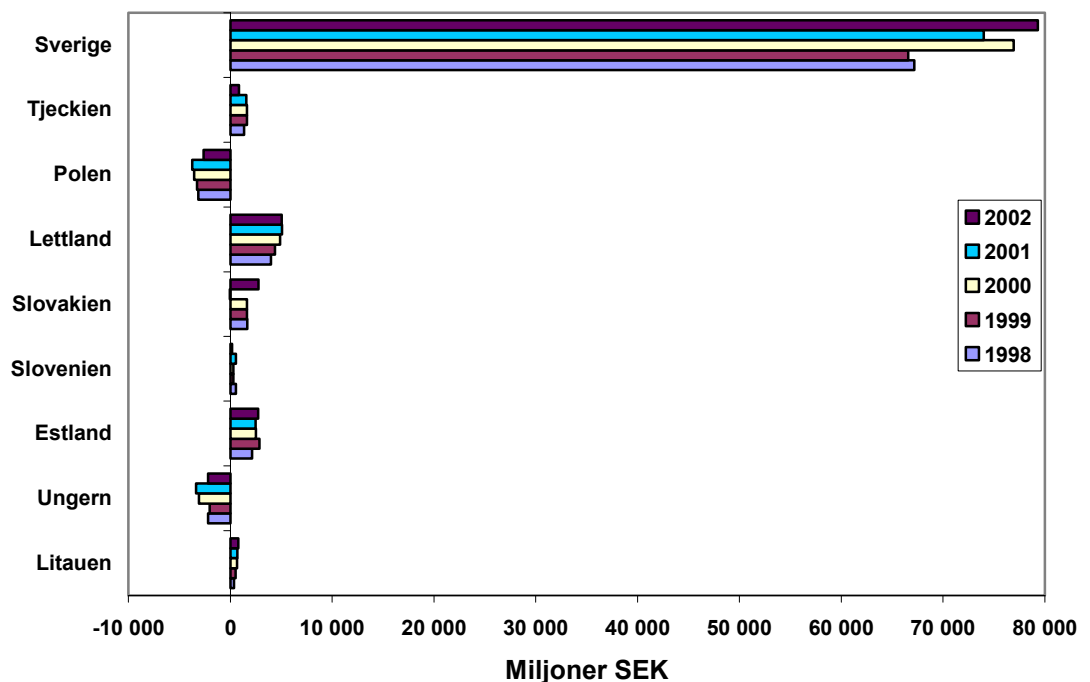
Figur 6. Exporten av skogsprodukter i procent av den totala exporten.

Ungern, Slovakien och Slovenien har inte samma förutsättningar som Polen att finna komparativa fördelar inom skogsindustrin. Främsta anledningen är att de tre länderna har små virkesförråd (tillsammans har de ca. halva Polens virkesförråd). Idag exporterar de förädlade skogsprodukter till små värden, det mesta som pro-

duceras förser den inhemska marknaden. Det som talar för att de kan locka till sig investeringar är deras fördelaktiga geografiskt läge.

När de blivande medlemsländerna stått utanför EU har övriga länder, exempelvis USA och Brasilien, som exporterat varor till dessa länder, betalat en tullavgift på 9 % av det totala exportvärdet. I och med inträdet till EU sänks denna avgift till 1,5 – 3 % av exportvärdet, vilket medför en kraftigt reducerad kostnad för länder utanför EU att exportera varor till de nya medlemsländerna. Konkurrensen om exporten kommer därför att öka för Sverige. Vidare kommer även konkurrensen att öka på de nya medlemsländernas inhemska marknader eftersom det blir billigare att importera varor.

Nettohandel av skogsprodukter

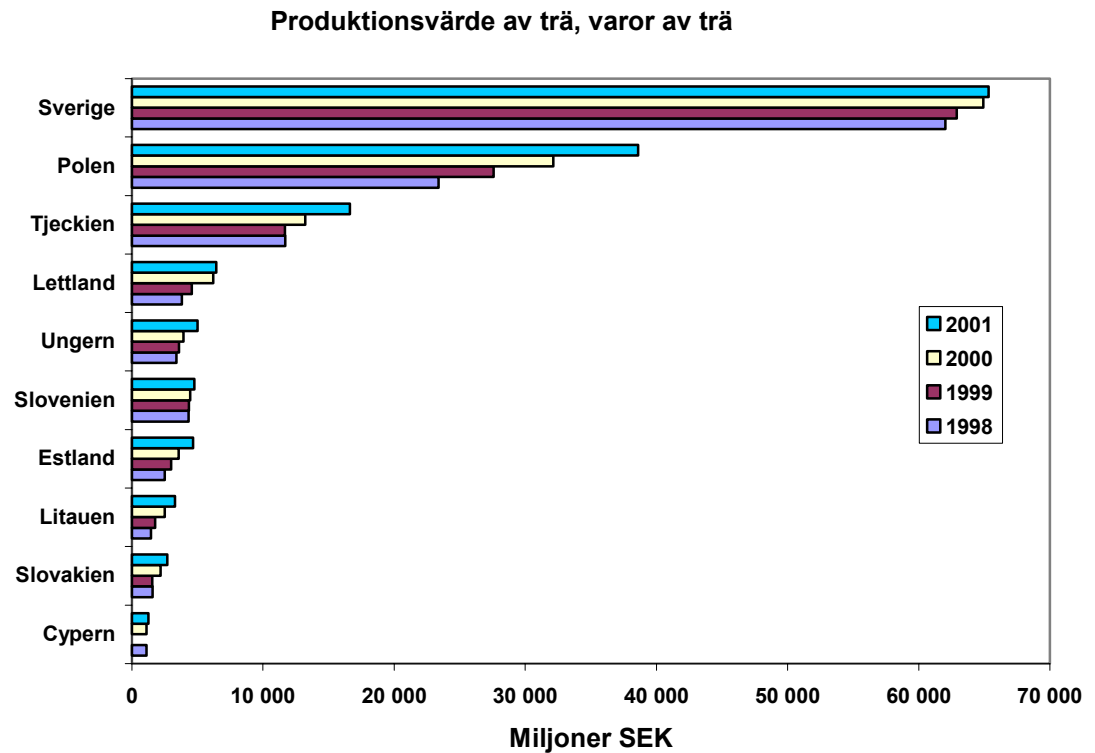
Figur 7. Nettohandeln av skogsprodukter i miljoner svenska kronor.

Trots att exportberoendet är stort, så är importberoendet större för de flesta länder, både totalt sett och för skogsprodukter. Handeln med utlandet kan, som beskrivits ovan, inte på lång sikt vara negativ. Polen och Ungern är de enda länder med en liten negativ nettohandel av skogsprodukter. I Ungerns fall har de stora arealer med unga bestånd (20-40 år) vilket försvårar ett uthålligt virkesflöde för skogsindustrin. Dessutom nyttjas 40 % av virkesproduktionen för energiändamål. Mot bakgrund av detta tvingas de importera både råvara och förädlade skogsprodukter. Polen importerar pappersmassa till stora värden, därför får de ett underskott i sin handel. De har också en volymmässigt stor inhemska efterfrågan på skogsprodukter.

Inhemska produktion av skogsprodukter

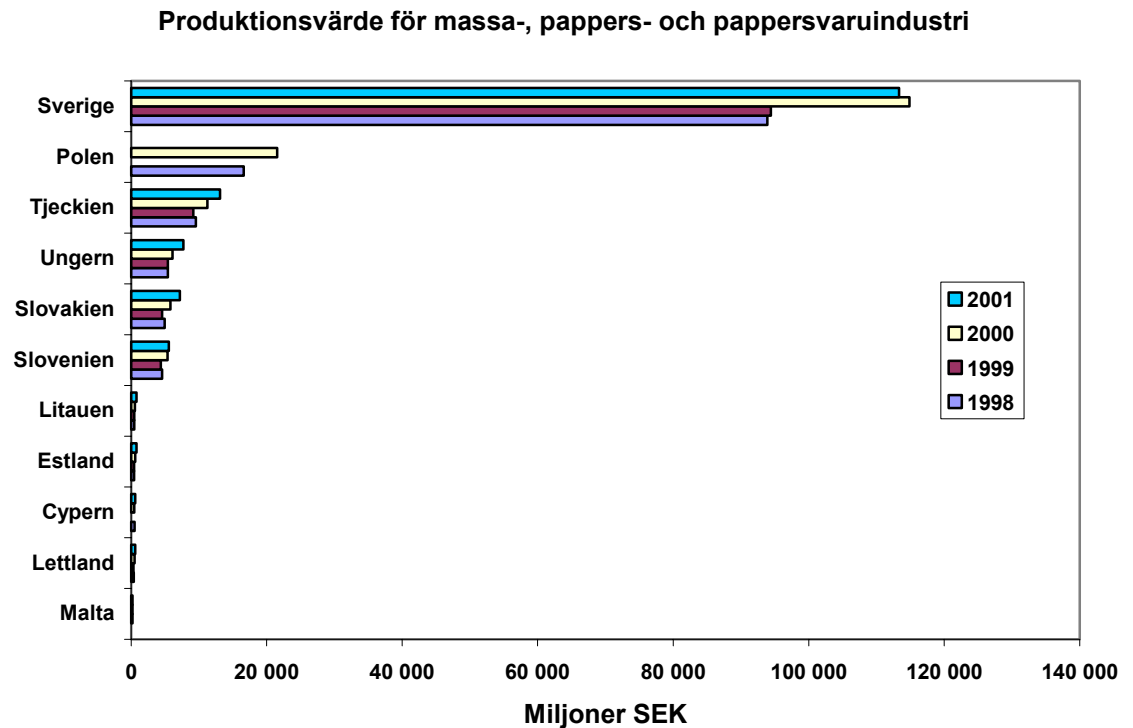
Produktionsvärdet är summan av de olika produktionsfaktorer, exempelvis råvara, arbete och kapital, som behövs i olika proportioner vid framställning av olika pro-

duktioner. Det är en bra måttstock då man vill få en bild av hur stor det enskilda landets skogsindustrisektor är i förhållande till omvärlden. Produktionsvärdet säger dock ingenting om effektiviteten och betydelsen av industrin för landets ekonomi.

Figur 8. Värdet av produktionen för trä och varor av trä i miljoner svenska kronor.

Sverige producerar trä och varor av trä till ett värde som är dubbelt så stort som Polen. Baltikums produktionsvärde är bara en femtedel av Sveriges. Om man ser till värdet av produktionen per invånare är alltså Sverige dominerande eftersom Baltikums befolkning är strax över sju miljoner, medan Polens befolkning är dryga 38 miljoner.

Figur 9. Värdet av produktionen för massa-, pappers-, och pappersvaruindustri i miljoner svenska kronor.

Värdet av den svenska produktionen av massa, papper och papp är mer än dubbelt så stor som de nya länderna sammantaget. För produktionsvärdet av trä och varor av trä är skillnaden inte lika stor. Fenomenet kan förklaras av att Sverige i större utsträckning har en mer kapitalintensiv skogsindustri sektor jämfört med de nya medlemsländerna. Detta är i linje med teorin att länder som är högt utvecklade ekonomiskt generellt producerar en större andel varor som kräver stora kapitalinvesteringar. När den ekonomiska tillväxten och köpkraften ökar hos befolkningen, kan man således anta att de kommer att öka andelen kapitalintensiv produktion och inom skogsindustrin producera andelsmässigt mer färdigvaror. Den ökade inhemska efterfrågan som uppstår kan emellertid också föras via en större import. Hur denna förändrade konsumtion och handelsmönster kommer att se ut beror på vilka komparativa fördelar respektive land har. Länder kommer alltså att specialisera sig där de har störst konkurrensfördel.

I och med den förestående utvidgningen kommer marknaden att breddas vilket medför en ny dynamik och nya tillväxtpotentialer för samtliga medlemsländer, nya som gamla. Dessutom kommer de nya medlemsländerna att bli mer attraktiva för utländska investeringar. Samtidigt som en större marknad innebär möjligheter, betyder det också att konkurrensen hårdnar. De tillkommande medlemsländers industrier riskerar att slås ut om de inte är tillräckligt konkurrenskraftiga.

Bilaga 1

Definition av skogsprodukter

Sågtimmer (lövträ och barrträ)
Fanérstock (lövträ och barrträ)
Massaved + spån (lövträ och barrträ)
Flis och spån
Virkesavfall
Annat industriellt rundvirke (barrträ)
Annat industriellt rundvirke (lövträ)
Brännved
Träkol
Sågade trävaror (lövträ och barrträ)
Fanérskiva
Plywood
Spånskiva
Träfiberskiva, hård
MDF-skiva
Träfiberskiva, pressad
Porös träfiberskiva
Industrivirke
Mekanisk massaved
Halvkemisk massaved
Kemisk massaved
Industriellt rundvirke, tropiskt
Dissolvmassa
Annan fibermassa
Återvinningspapper
Annat industriellt rundvirke, tropiskt lövträ
Tidningspapper
Tryck och skrivpapper
Annat papper och papp

Bilaga 2

Statistik över ländernas virkestillgångar

Sverige

Befolkning: 8,9 miljoner

Skogsmarksareal (1 000 ha): 27 134²

Virkesförråd (milj m³sk): 2 914²

Nettotillväxt (1 000 m³ f pb): 94 122³

Nettoavverkning, exkl. brännved (1 000 m³ f ub): 59 700³

Estland

Befolkning: 1,4 miljoner

Skogsmarksareal (1 000 ha): 2 060

Virkesförråd (milj m³sk): 321

Nettotillväxt (1 000 m³ f pb): 7 452

Nettoavverkning, exkl. brännved (1 000 m³ f ub): 8 150

Lettland

Befolkning: 2,4 miljoner

Skogsmarksareal (1 000 ha): 2 923

Virkesförråd (milj m³sk): 509

Nettotillväxt (1 000 m³ f pb): 13 200

Nettoavverkning, exkl. brännved (1 000 m³ f ub): 10 955

Litauen

Befolkning: 3,7 miljoner

Skogsmarksareal (1 000 ha): 1 994

Virkesförråd (milj m³sk): 366

Nettotillväxt (1 000 m³ f pb): 9 808

Nettoavverkning, exkl. brännved (1 000 m³ f ub): 4 480

Polen

Befolkning: 38,6 miljoner

Skogsmarksareal (1 000 ha): 9 047

Virkesförråd (milj m³sk): 1 930

Nettotillväxt (1 000 m³ f pb): 42 871

Nettoavverkning, exkl. brännved (1 000 m³ f ub): 23 620

Slovakien

Befolkning: 5,4 miljoner

Skogsmarksareal (1 000 ha): 2 177

Virkesförråd (milj m³sk): 552

Nettotillväxt (1 000 m³ f pb): 13 858

Nettoavverkning, exkl. brännved (1 000 m³ f ub): 5 098

² Skogsstatistisk årsbok 2003.

³ FAO Forest Resources, Main Report, 2000.

Slovenien

Befolkning: 2 miljoner

Skogsmarksareal (1 000 ha): 1 107

Virkesförråd (milj m³sk): 313

Nettotillväxt (1 000 m³ f pb): 6 339

Nettoavverkning, exkl. brännved (1 000 m³ f ub): 1 962

Tjeckien

Befolkning: 10,3 miljoner

Skogsmarksareal (1 000 ha): 2 632

Virkesförråd (milj m³sk): 684

Nettotillväxt (1 000 m³ f pb): 20 715

Nettoavverkning, exkl. brännved (1 000 m³ f ub): 13 485

Ungern

Befolkning: 10 miljoner

Skogsmarksareal (1 000 ha): 1 840

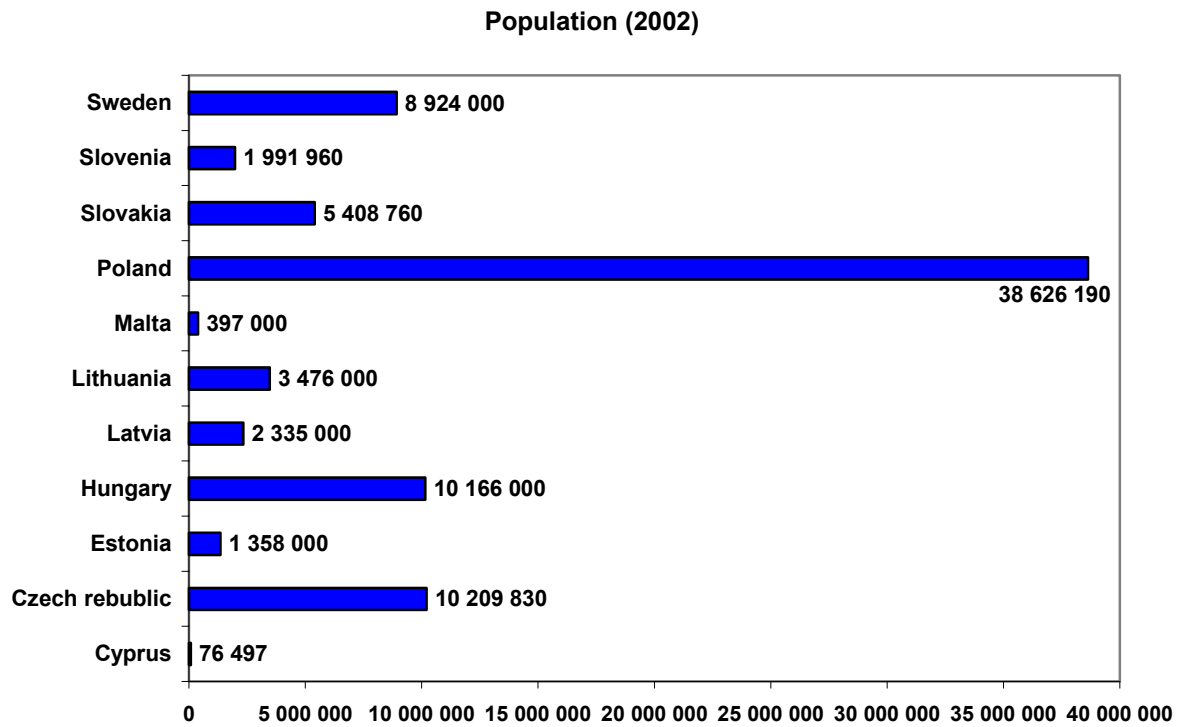
Virkesförråd (milj m³sk): 320

Nettotillväxt (1 000 m³ f pb): 10 344

Nettoavverkning, exkl. brännved (1 000 m³ f ub): 3 530

Bilaga 3

Figur över ländernas befolkning

Figur 1. Sveriges och de nya medlemsländernas befolkningsmängd år 2002

Referenser

EU:s webbportal, http://www.europa.eu.int/index_sv.htm

EUROSTAT, databas,

<http://europa.eu.int/comm/eurostat/newcronos/queen/display.do>

FAO Forest Resources, 2000, Main Report

FAOSTAT, databas, <http://faostat.fao.org/faostat/collections?subset=forestry>

SCB, beställning av data

Skogsstyrelsen, 2003, Skogsstatistisk årsbok

Utrikespolitiska institutet, <http://www.ui.se>

Världsbankens databas, <http://devdata.worldbank.org/data-query/>

Av Skogsstyrelsen publicerade Rapporter:

- 1985 Utvärdering av ÖSI-effekter mm
- 1985:1 Samordnad publicering vid skogsstyrelsen
- 1985:2 Beskrivning i tallfröplantager
- 1986:1 Bilvägslagrat virke 1984
- 1987:1 Skogs- och naturvårdsservice inom skogsvårdsorganisationen
- 1988:1 Mallar för ståndortsbonitering; Lathund för 18 län i södra Sverige
- 1988:2 Grusanalys i fält
- 1988:3 Björken i blickpunkten
- 1989:1 Dokumentation – Storkonferensen 1989
- 1989:2 Bok, ek och ask inom svenskt skogsbruk och skogsindustri
- 1990:1 Teknik vid skogsmarkskalkning
- 1991:1 Tätortsnära skogsbruk
- 1991:2 ÖSI; utvärdering av effekter mm
- 1991:3 Utboträffar; utvärdering
- 1991:4 Skogsskador i Sverige 1990
- 1991:5 Contortarapporten
- 1991:6 Participation in the design of a system to assess Environmental Consideration in forestry a Case study of the GREENERY project
- 1992:1 Allmän Skogs- och Miljöinventering, ÖSI och NISP
- 1992:2 Skogsskador i Sverige 1991
- 1992:3 Aktiva Natur- och Kulturvårdande åtgärder i skogsbruket
- 1992:4 Utvärdering av studiekampanjen Rikare Skog
- 1993:1 Skoglig geologi
- 1993:2 Organisationens Dolda Resurs
- 1993:3 Skogsskador i Sverige 1992
- 1993:4 Av böcker om skog får man aldrig nog, eller?
- 1993:5 Nyckelbiotoper i skogarna vid våra sydligaste fjäll
- 1993:6 Skogsmarkskalkning – *Resultat från en fyraårig försöksperiod samt förslag till åtgärdsprogram*
- 1993:7 Betespräglad äldre bondeskog – *från naturvårdssynpunkt*
- 1993:8 Seminarier om Naturhänsyn i gallring i januari 1993
- 1993:9 Förbättrad sysselsättningsstatistik i skogsbruket – *arbetsgruppens slutrapport*
- 1994:1 EG/EU och EES-avtalet ur skoglig synvinkel
- 1994:2 Hur upplever "grönt utbildade kvinnor" sin arbetssituation inom skogsvårdsorganisationen?
- 1994:3 Renewable Forests - Myth or Reality?
- 1994:4 Bjursåsprojektet - *underlag för landskapsekologisk planering i samband med skogsinventering*
- 1994:5 Historiska kartor - *underlag för natur- och kulturmiljövård i skogen*
- 1994:6 Skogsskador i Sverige 1993
- 1994:7 Skogsskador i Sverige – *nuläge och förslag till åtgärder*
- 1994:8 Häckfågelinventering i en åkerholme åren 1989-1993
- 1995:1 Planering av skogsbrukets hänsyn till vatten i ett avrinningsområde i Gävleborg
- 1995:2 SUMPSKOG – ekologi och skötsel
- 1995:3 Skogsbruk vid vatten
- 1995:4 Skogsskador i Sverige 1994
- 1995:5 Långsam alkalisering av skogsmark
- 1995:6 Vad kan vi lära av KMV-kampanjen?
- 1995:7 GROT-uttaget. Pilotundersökning angående uttaget av trädrester på skogsmark
- 1995:8 The Capercaillie and Forestry. Reports No. 1-2 from the Swedish Field Study 1982-1988
- 1996:1 Women in Forestry – What is their situation?
- 1996:2 Skogens kvinnor – Hur är läget?
- 1996:3 Landmollusker i jämtländska nyckelbiotoper
- 1996:4 Förslag till metod för bestämning av prestationstal m.m. vid själverksamhet i småskaligt skogsbruk.
- 1996:5 Skogsvårdsorganisationens framtidsscenarier
- 1997:1 Sjövatten som indikator på markförsurning
- 1997:2 Naturvårdsutbildning (20 poäng) Hur gick det?
- 1997:3 IR-95 – Flygbildsbaserad inventering av skogsskador i sydvästra Sverige 1995
- 1997:4 Den skogliga genbanken (Del 1 och Del 2)
- 1997:5 Miljeu96 Rådgivning. Rapport från utvärdering av miljeurådgivningen
- 1997:6 Effekter av skogsbränsleuttag och askåterföring – *en litteraturstudie*
- 1997:7 Målgruppsanalys
- 1997:8 Effekter av tungmetallnedfall på skogslevande landsnäckor (*with English Summary: The impact on forest land snails by atmospheric deposition of heavy metals*)
- 1997:9 GIS-metodik för kartläggning av markförsurning – *En pilotstudie i Jönköpings län*

- 1998:1 Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) av skogsbränsleuttag, asktillförsel och övrig näringskompensation
- 1998:2 Studier över skogsbruksåtgärdernas inverkan på snäckfaunans diversitet (*with English summary: Studies on the impact by forestry on the mollusc fauna in commercially used forests in Central Sweden*)
- 1998:3 Dalaskog - Pilotprojekt i landskapsanalys
- 1998:4 Användning av satellitdata – hitta avverkad skog och uppskatta lövrikningsbehov
- 1998:5 Baskatjoner och aciditet i svensk skogsmark - tillstånd och förändringar
- 1998:6 Övervakning av biologisk mångfald i det brukade skogslandskapet. *With a summary in English: Monitoring of biodiversity in managed forests.*
- 1998:7 Marksvampar i kalkbarrskogar och skogsbeten i Gotländska nyckelbiotoper
- 1998:8 Omgivande skog och skogsbrukets betydelse för fiskfaunan i små skogsäckar
- 1999:1 Miljökonsekvensbeskrivning av Skogsstyrelsens förslag till åtgärdsprogram för kalkning och vitalisering
- 1999:2 Internationella konventioner och andra instrument som behandlar internationella skogsfrågor
- 1999:3 Mållklassificering i "Gröna skogsbruksplaner" - betydelsen för produktion och ekonomi
- 1999:4 Scenarier och Analyser i SKA 99 - Förutsättningar
- 2000:1 Samordnade åtgärder mot försurning av mark och vatten - Underlagsdokument till Nationell plan för kalkning av sjöar och vattendrag
- 2000:2 Skogliga Konsekvens-Analyser 1999 - Skogens möjligheter på 2000-talet
- 2000:3 Ministerkonferens om skydd av Europas skogar - Resolutioner och deklarationer
- 2000:4 Skogsbruket i den lokala ekonomin
- 2000:5 Aska från biobränsle
- 2000:6 Skogsskadeinventering av bok och ek i Sydsverige 1999
- 2001:1 Landmolluskfaunans ekologi i sump- och myrskogar i mellersta Norrland, med jämförelser beträffande förhållandena i södra Sverige
- 2001:2 Arealförluster från skogliga avrinningsområden i Västra Götaland
- 2001:3 The proposals for action submitted by the Intergovernmental Panel on Forests (IPF) and the Intergovernmental Forum on Forests (IFF) - in the Swedish context
- 2001:4 Resultat från Skogsstyrelsens ekenkät 2000
- 2001:5 Effekter av kalkning i utströmningsområden *med kalkkross 0 - 3 mm*
- 2001:6 Biobränslen i Söderhamn
- 2001:7 Entreprenörer i skogsbruket 1993-1998
- 2001:8A Skogspolitisk historia
- 2001:8B Skogspolitiken idag - en beskrivning av den politik och övriga faktorer som påverkar skogen och skogsbruket
- 2001:8C Gröna planer
- 2001:8D Föryngring av skog
- 2001:8E Fornlämningar och kulturmiljöer i skogsmark
- 2001:8F Ännu ej klar
- 2001:8G Framtidens skog
- 2001:8H De skogliga aktörerna och skogspolitiken
- 2001:8I Skogsbilvägar
- 2001:8J Skogen sociala värden
- 2001:8K Arbetsmarknadspolitiska åtgärder i skogen
- 2001:8L Skogsvårdsorganisationens uppdragsverksamhet
- 2001:8M Skogsbruk och rennäring
- 2001:8N Ännu ej klar
- 2001:8O Skador på skog
- 2001:9 Projekterfarenheter av landskapsanalys i lokal samverkan – (LIFE 96 ENV S 367) Uthålligt skogsbruk byggt på landskapsanalys i lokal samverkan
- 2001:10 Blir ingen rapport
- 2001:11A Strategier för åtgärder mot markförsurning
- 2001:11B Markförsurningsprocesser
- 2001:11C Effekter på biologisk mångfald av markförsurning och motåtgärder
- 2001:11D Urvalskriterier för bedömning av markförsurning
- 2001:11E Effekter på kvävedynamiken av markförsurning och motåtgärder
- 2001:11F Effekter på skogsproduktion av markförsurning och motåtgärder
- 2001:11G Effekter på tungmetallers och cesiums rörlighet av markförsurning och motåtgärder
- 2001:11H Ännu ej klar
- 2001:11I Ännu ej klar
- 2001:12 Forest Condition of Beech and Oak in southern Sweden 1999
- 2002:1 Ekskador i Europa
- 2002:2 Gröna Huset, slutrapport
- 2002:3 Project experiences of landscape analysis with local participation – (LIFE 96 ENV S 367) Local participation in sustainable forest management based on landscape analysis
- 2002:4 Landskapsekologisk planering i Söderhamns kommun
- 2002:5 Miljöriktig vedeldning - Ett informationsprojekt i Söderhamn
- 2002:6 White backed woodpecker landscapes and new nature reserves
- 2002:7 ÄBIN Satellit

2002:8 Demonstration of Methods to monitor Sustainable Forestry, Final report Sweden
2002:9 Inventering av frötäktssbestånd av stjalkek, bergek och rödek under 2001 - Ekdöd, skötsel och naturvård
2002:10 A comparison between National Forest Programmes of some EU-member states
2002:11 Satellitbildsbaserade skattningar av skogliga variabler
2002:12 Skog & Miljö - Miljöbeskrivning av skogsmarken i Söderhamns kommun
2003:1 Övervakning av biologisk mångfald i skogen - En jämförelse av två metoder
2003:2 Fågelfaunan i olika skogsmiljöer - en studie på beståndsnivå
2003:3 Effektivare samråd mellan rennäring och skogsbruk -förbättrad dialog via ett utvecklat samrådsförfarande
2003:4 Projekt Nissadalen - En integrerad strategi för kalkning och askspridning i hela avrinningsområden
2003:5 Projekt Renbruksplan 2000-2002 Slutrapport, - ett planeringsverktyg för samebyarna
2003:6 Att mäta skogens biologiska mångfald - möjligheter och hinder för att följa upp skogspolitikens miljömål i Sverige
2003:7 Vilka botaniska naturvärden finns vid torplämningar i norra Uppland?
2003:8 Kalkgranskogar i Sverige och Norge – förslag till växtsociologisk klassificering
2003:9 Skogsägare på distans - Utvärdering av SVO:s riktade insatser för utbor
2003:10 The EU enlargement in 2004: analysis of the forestry situation and perspectives in relation to the present EU and Sweden
2004:1 Ännu ej klar
2004:2 Skogliga konsekvensanalyser 2003 - SKA 03
2004:3 Natur- och kulturinventeringen i Kronobergs län 1996 - 2001
2004:4 Naturlig föryngring av tall
2004:5 How Sweden meets the IPF requirements on nfp
2004:6 Synthesis of the model forest concept and its application to Vilhelmina model forest and Barents model forest network
2004:7 Vedlevande arters krav på substrat - sammanställning och analys av 3.600 arter
2004:8 EU-utvidgningen och skogsindustrin - En analys av skogsindustrins betydelse för de nya medlemsländernas ekonomier

Av Skogsstyrelsen publicerade Meddelanden:

- 1985:1 Fem år med en ny skogspolitik
1985:2 Eldning med helved och flis i privatskogsbruket/virkesbalanser 1985
1986:1 Förbrukningen av träbränsle i s.k. mellanskaliga anläggningar/virkesbalanser 1985
1986:3 Skogsvårdsenkäten 1984/virkesbalanser 1985
1986:4 Huvudrapporten/virkesbalanser 1985
1986:5 Återväxttaxeringen 1984 och 1985
1987:1 Skogsvårdsorganisationens årskonferens 1986
1987:2 Återväxttaxeringen 1984 – 1986
1987:3 Utvärdering av samråden 1984 och 1985/skogsbruk – rennäring
1988:1 Forskningsseminarium/skogsbruk – rennäring
1989:1 Skogsvårdsorganisationens årskonferens 1988
1989:2 Gallringsundersökningen 1987
1991:1 Skogsvårdsorganisationens årskonferens 1990
1991:2 Vägplan -90
1991:3 Skogsvårdsorganisationens uppdragsverksamhet
– Efterfrågade tjänster på en öppen marknad
1991:4 Naturvårdshänsyn – Tagen hänsyn vid slutavverkning 1989–1991
1991:5 Ekologiska effekter av skogsbränsleuttag
1992:1 Svanahuvudsvägen
1992:2 Transportformer i väglöst land
1992:3 Utvärdering av samråden 1989-1990 /skogsbruk – rennäring
1993:1 Skogsvårdsorganisationens årskonferens 1992
1993:2 Virkesbalanser 1992
1993:3 Uppföljning av 1991 års lövträdsplantering på åker
1993:4 Återväxttaxeringarna 1990-1992
1994:1 Plantinventering 89
1995:1 Skogsvårdsorganisationens årskonferens 1994
1995:2 Gallringsundersökning 92
1995:3 Kontrolltaxering av nyckelbiotoper
1996:1 Skogsstyrelsens anslag för tillämpad skogsproduktionsforskning
1997:1 Naturskydd och naturhänsyn i skogen
1997:2 Skogsvårdsorganisationens årskonferens 1996
1998:1 Skogsvårdsorganisationens Utvärdering av Skogspolitiken
1998:2 Skogliga aktörer och den nya skogspolitiken
1998:3 Föryngringsavverkning och skogsbilvägar
1998:4 Miljöhänsyn vid föryngringsavverkning - Delresultat från Polytax
1998:5 Beståndsanläggning
1998:6 Naturskydd och miljöarbete
1998:7 Röjningsundersökning 1997
1998:8 Gallringsundersökning 1997
1998:9 Skadebilden beträffande fasta fornlämningar och övriga kulturmiljövärden
1998:10 Produktionskonsekvenser av den nya skogspolitiken
1998:11 SMILE - Uppföljning av sumpskogsskötsel
1998:12 Sköter vi ädellövskogen? - Ett projekt inom SMILE
1998:13 Riksdagens skogspolitiska intentioner. Om mål som uppdrag till en myndighet
1998:14 Swedish forest policy in an international perspective. (Utfört av FAO)
1998:15 Produktion eller miljö. (En mediaundersökning utförd av Göteborgs universitet)
1998:16 De trädbevuxna impedimentens betydelse som livsmiljöer för skogslevande växt- och djurarter
1998:17 Verksamhet inom Skogsvårdsorganisationen som kan utnyttjas i den nationella miljöövervakningen
1998:18 Auswertung der schwedischen Forstpolitik 1997
1998:19 Skogsvårdsorganisationens årskonferens 1998
1999:1 Nyckelbiotopsinventeringen 1993-1998. Slutrapport
1999:2 Nyckelbiotopsinventering inom större skogsbolag. En jämförelse mellan SVOs och bolagens inventeringsmetodik
1999:3 Sveriges sumpskogar. Resultat av sumpskogsinventeringen 1990-1998
2001:1 Skogsvårdsorganisationens Årskonferens 2000
2001:2 Rekommendationer vid uttag av skogsbränsle och kompensationsgödsling
2001:3 Kontrollinventering av nyckelbiotoper år 2000
2001:4 Åtgärder mot markförsurning och för ett uthålligt brukande av skogsmarken
2001:5 Miljöövervakning av Biologisk mångfald i Nyckelbiotoper
2001:6 Utvärdering av samråden 1998 Skogsbruk - rennäring
2002:1 Skogsvårdsorganisationens utvärdering av skogspolitikens effekter - SUS 2001
2002:2 Skog för naturvårdsändamål – uppföljning av områdesskydd, frivilliga avsättningar, samt miljöhänsyn vid föryngringsavverkning
2002:3 Recommendations for the extraction of forest fuel and compensation fertilising
2002:4 Action plan to counteract soil acidification and to promote sustainable use of forestland

2002:05	Ännu ej klar
2002:06	Skogsmarksgödsling - effekter på skogshushållning, ekonomi, sysselsättning och miljön
2003:01	Skogsvårdsorganisationens Årskonferens 2002
2003:02	Konsekvenser av ett förbud mot permetrinbehandling av skogsplantor

Beställning av Rapporter och Meddelanden

Skogsvårdsstyrelsen i ditt län
 eller
 Skogsstyrelsen,
 Förlaget
 551 83 JÖNKÖPING
 Telefon: 036 – 15 55 92
 vx 036 – 15 56 00
 fax 036 – 19 06 22
 e-post: sksforlag.order@svo.se
www.svo.se/forlag

I Skogsstyrelsens författningssamling (SKSFS) publiceras myndighetens föreskrifter och allmänna råd. Föreskrifterna är av tvingande natur. De allmänna råden är generella rekommendationer som anger hur någon kan eller bör handla i visst hänseende.

I Skogsstyrelsens Meddelande-serie publiceras redogörelser, utredningar m.m. av officiell karaktär. Innehållet överensstämmer med myndighetens policy.

I Skogsstyrelsens Rapport-serie publiceras redogörelser och utredningar m.m. för vars innehåll författaren/författarna själva ansvarar.

Skogsstyrelsen publicerar dessutom fortlöpande: Foldrar, broschyrer, böcker m.m. inom skilda skogliga ämnesområden.

Skogsstyrelsen är också utgivare av tidningen Skogseko.

Den 1 maj 2004 kommer EU att utvidgas med tio nya medlemsländer. Detta är ett av EU:s största projekt någonsin. De nya medlemmarna är; Estland, Lettland, Litauen, Polen, Tjeckien, Slovakien, Ungern, Slovenien, Malta och Cypern.

För vissa av dessa länder är skogsindustrin en viktig sektor. I rapporten diskuteras betydelsen av skogssektorn för respektive lands ekonomi och hur utrikeshandeln inom skogssektorn ser ut. EU:s utvidgning kommer att innebära en större marknad med nya möjligheter för samtliga medlemsländer, nya som gamla, men det innebär också att konkurrensen hårdnar.